

Na temelju članka 15. točke 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine br. 140/05 i 12/12), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 17. ožujka 2021. donosi

SMJERNICE ZA IZRADU I OBJAVU ESG RELEVANTNIH INFORMACIJA IZDAVATELJA

1. UVOD

Održivi razvoj je proces koji u svojem središtu ima cilj zadovoljiti potrebe današnjice bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe¹. Poslovanje u skladu s ciljevima održivog razvoja pomaže suzbiti globalne klimatske i društvene izazove te osigurati bolju budućnost za generacije koje dolaze.

U sklopu inicijative održivog razvoja gospodarstva određene su tri osnovne grupe ciljeva koji se pokušavaju postići. To su okolišni (eng. *environmental*), društveni (eng. *social*) i upravljački (eng. *governmental*) ciljevi, za koje se u praksi upotrebljava kratica ESG.

Zbog klimatskih promjena koje se smatraju jednim od najvećih problema današnjice posebno mjesto zauzimaju okolišni ciljevi. Godine 2016. stupio je na snagu [Pariški sporazum](#) (*Paris Climate Agreement*). Njime su okolišno održivi razvoj, odnosno održivost i tranzicija na sigurno, klimatski neutralno i kružno gospodarstvo prepoznati kao ključni ciljevi za osiguravanje dugoročne konkurentnosti gospodarstva Europske unije.

Nastavljajući se na Pariški sporazum, Europska komisija je objavila komunikaciju pod nazivom [Europski zeleni plan](#) koja konkretnije određuje načela za postizanje održivosti gospodarstva Europske unije pretvaranjem klimatskih i ekoloških izazova u prilike, uz uspostavljanje standarda koji će to omogućiti na ujednačen i pravedan način.

Podržavajući ciljeve Europske unije, Republika Hrvatska u svojoj Nacionalnoj razvojnoj strategiji do 2030.² određuje da će u sljedećih 10 godina nacionalne i europske izvore financiranja usmjeriti prema poticanju održivog gospodarstva i društva, oporavku i jačanju otpornosti na krize, zelenoj i digitalnoj tranziciji te uravnoteženom regionalnom razvoju.

U ostvarivanju navedenih ciljeva na lokalnoj i globalnoj razini ključnu ulogu ima financijska industrija čiji je zadatak usmjeriti tokove kapitala prema održivim ulaganjima, odnosno ulaganjima kojima se podržavaju ciljevi održivog razvoja.

To se odražava i na poslovni uspjeh izdavatelja³ jer ulagatelji, dobavljači i poslovni partneri sve više gledaju na nefinancijsko izvještavanje, odnosno na ESG čimbenike kao što su emisije stakleničkih plinova, ugljični otisak, upravljanje vodnim resursima, zaštita ljudskih prava i prava djece ili kultura korporativnog upravljanja.

Međutim, u praksi su se pojavili izazovi utvrđivanja koje se ulaganje može smatrati investicijom u održivi razvoj i u kojoj mjeri te izazovi sprječavanja investicija u subjekte koji koriste manipulativni zeleni marketing (tzv. *greenwashing*). Osnovni problem financijske industrije je usklađenje različitih

¹ Brundtlandino izvješće Svjetske komisije za okoliš i razvoj, 1987.

² Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (Narodne novine br. 13/2021)

³ Izdavatelj kako je definiran u članku 455. stavku 7. ZTK-a.

ESG standarda izvještavanja, definicija i procesa koje su za svoje potrebe razvili brojni sudionici na financijskim tržištima i rejtnške agencije.

Upravo s tim ciljem Europska unija uspostavlja regulatorni okvir ESG standarda izvještavanja i to Direktivom NFRD⁴ kojom se propisuju obveze objave ESG relevantnih informacija za subjekte od javnog interesa, Uredbom SFDR⁵ kojom se standardiziraju ESG procesi za sudionike na financijskim tržištima⁶ i financijske savjetnike⁷ i Uredbom o taksonomiji⁸ kojom se određuju definicije gospodarskih djelatnosti koje se mogu smatrati okolišno održivima.

SFDR i Uredba o taksonomiji ključni su za ostvarenje inicijativa Pariškog sporazuma o okolišnim ciljevima i UN-ovog [Programa održivog razvoja do 2030.](#) (dalje: Program do 2030.) za usmjeravanje financijskih sredstava u održiva ulaganja. Očekuje se da će mjere koje se uvode SFDR-om i Uredbom o taksonomiji utjecati na usmjeravanje tokova investicija te način rada stručnjaka u financijskoj industriji i izvan geografskih granica Europske unije.

Problem predstavlja trenutni raskorak između SFDR-a, Uredbe o taksonomiji i NFRD-a zbog neusklađenosti propisa.

Imajući u vidu da objave određenog dijela informacija povezanih s održivošću temeljem SFDR-a trenutno nisu obvezujuće za izdavatelje te da će se Uredba o taksonomiji početi primjenjivati prije nego što dođe do usklađivanja NFRD-a i stupanja na snagu delegiranih akata, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Hanfa) objavljuje ove Smjernice s ciljem omogućavanja ujednačenog postupanja svih izdavatelja na tržištu Republike Hrvatske kako bi navedene informacije bile usporedive, pouzdane i razumljive.

2. PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE SMJERNICA

Ove Smjernice namijenjene su izdavateljima na uređenom tržištu u Republici Hrvatskoj koji su obveznici nefinancijskog izvještavanja prema člancima 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu, ali i onima koji se dobrovoljno odluče objavljivati nefinancijski izvještaj u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

⁴ Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa.

⁵ Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga.

⁶ Sudionici na financijskom tržištu - pružatelji usluga iz financijskog sektora kako su definirani u članku 2. točki 1. SFDR-a (društvo za osiguranje koje nudi investicijski osigurateljni proizvod, investicijsko društvo koje pruža usluge upravljanja portfeljem, institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (IORP), proizvođač mirovinskog proizvoda, upravitelj alternativnih investicijskih fondova (UAIF), pružatelj paneuropskih osobnih mirovinskih proizvoda (PEPP), upravitelj kvalificiranog fonda poduzetničkog kapitala koji je registriran u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) br. 345/2013, upravitelj kvalificiranog fonda za socijalno poduzetništvo koji je registriran u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 346/2013, društvo za upravljanje subjektom za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (društvo za upravljanje UCITS-ima), ili kreditna institucija koja pruža usluge upravljanja portfeljem).

⁷ Financijski savjetnici kako su definirani u članku 2. točki 11. SFDR-a (posrednik u osiguranju koji pruža usluge savjetovanja o osiguranju u vezi s investicijskim osigurateljnim proizvodima, društvo za osiguranje koje pruža usluge savjetovanja o osiguranju u vezi s investicijskim osigurateljnim proizvodima, kreditna institucija koja pruža usluge investicijskog savjetovanja, investicijsko društvo koje pruža usluge investicijskog savjetovanja, UAIF koji pruža usluge investicijskog savjetovanja, društvo za upravljanje UCITS-ima koje pruža usluge investicijskog savjetovanja).

⁸ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088.

Člancima 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena obveza nefinancijskog izvještavanja iz NFRD-a. Kao što je navedeno u uvodnom dijelu, obveze iz Uredbe o taksonomiji i SFDR-a će tek biti obuhvaćene izmjenama i dopunama NFRD-a pa, posljedično, Zakon o računovodstvu trenutačno ne određuje sve ESG relevantne informacije koje bi trebale biti predmetom nefinancijskih izvještaja.

Uredbom o taksonomiji i provedbenim propisima⁹ precizno će biti određeno pod kojim uvjetima se gospodarska djelatnost može smatrati okolišno održivom. Uredba je orijentirana isključivo na okolišno održive ciljeve i propisuje izravne obveze od kojih se na izdavatelje primjenjuju:

- obveza objave podataka za izdavatelje korporativnih obveznica koje se stavljaju na raspolaganje kao okolišno održive¹⁰ i
- obveza izvještavanja za sve obveznike nefinancijskog izvještavanja temeljem NFRD-a (članci 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu) o tome na koji su način i u kojoj su mjeri njihove djelatnosti povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivima¹¹.

SFDR se ne primjenjuje izravno na izdavatelje, već propisuje obvezu izvještavanja o informacijama povezanim s održivosti za sve sudionike na financijskim tržištima i financijske savjetnike (obveznike SFDR-a) i to na razini samog društva koje je obveznik SFDR-a i po financijskom proizvodu¹². Izvršavanje tih obveza zahtijeva analizu ESG čimbenika vezanih uz ulaganje u određenog izdavatelja. Izdavatelji koji će objavljivati ESG relevantne informacije potrebne za navedenu analizu bit će prvenstveno razmatrani za ulaganja. Posljedično, sudionici na financijskim tržištima i financijski savjetnici će sve manje razmatrati ulaganja u izdavatelje koji nemaju javno objavljene ESG relevantne informacije.

Iako SFDR izravno ne propisuje obvezu za izdavatelje, taj je propis snažan poticaj izdavateljima za objavu ESG pokazatelja potrebnih za analize i izvještaje propisane SFDR-om. Zbog istog razloga, objavom ESG relevantnih informacija izdavatelji stječu vidljivost i pri ESG rejtnškim agencijama.

Smjernice upućuju na način ispunjenja obveza temeljem Uredbe o taksonomiji u prijelaznom razdoblju i obuhvatu ESG pokazatelja o kojima izdavatelji mogu izvještavati kako bi osigurali potrebnu transparentnost prema sudionicima na financijskim tržištima i financijskim savjetnicima koji su obveznici primjene SFDR-a, ESG rejtnškim agencijama, dobavljačima i drugima.

3. ODRŽIVI RAZVOJ – ODRŽIVA ULAGANJA

Opća skupština UN-a odredila je održivi razvoj kao jedan od prioriteta na svjetskoj razini Programom do 2030. Radi se o ambicioznom skupu od 17 osnovnih ciljeva,¹³ osmišljenom kako bi se do 2030.

⁹ Provedbeni propisi su još u fazi izrade. Trenutačno je dostupan nacrt delegiranog akta za utvrđivanje održive gospodarske djelatnosti obzirom na prva dva okolišna cilja: ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama.

¹⁰ Dio provedbene regulative vezane uz korporativne obveznice je još u fazi pripreme.

¹¹ Delegirani akti potrebni za izradu izvještaja još nisu usvojeni.

¹² Financijski proizvodi kako su definirani u članku 2. točki 12. SFDR-a (upravljanje portfeljem, alternativni investicijski fond, investicijski osigurateljni proizvod, mirovinski program i mirovinski proizvod pod uvjetom da se na nacionalnoj razini donese odluka o primjeni ovih propisa na takve proizvode, UCITS ili PEPP – paneuropski osobni mirovinski proizvod).

¹³ Cilj 1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu; Cilj 2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu prehranu te promicati održivu poljoprivredu; Cilj 3. Osigurati zdrav život i promicati blagostanje za ljude svih generacija; Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve; Cilj 5. Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojčice; Cilj 6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve; Cilj 7. Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve; Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve; Cilj 9. Izgraditi

godine ublažili mnogi sveprisutni društveni, gospodarski i okolišni problemi. U svrhu postizanja navedenih ciljeva na globalnoj razini potrebno je usmjeriti tokove kapitala u pravcu održivog financiranja, odnosno održivih ulaganja koji će u konačnici dovesti do održivog razvoja.

Održivo ulaganje je ulaganje u gospodarsku djelatnost kojom se:

1. doprinosi ostvarenju okolišnih ciljeva („E“)
2. doprinosi ostvarenju društvenih ciljeva („S“)
3. ne nanosi bitna šteta bilo kojem od navedenih okolišnih ili društvenih ciljeva i
4. ulaže u društva koja slijede prakse dobrog upravljanja („G“), a osobito u pogledu dobrih upravljačkih struktura, odnosa sa zaposlenicima, isplaćivanja naknada za osoblje i izvršavanje poreznih obveza.

S tim ciljem, uvođenjem obveze ESG izvještavanja Europska unija potiče ulagatelje na održiva ulaganja, a izdavatelje prema djelatnostima kojima promiču neke od održivih ciljeva ili im bitno ne štete.

4. ŠTO JE ESG IZVJEŠTAVANJE

ESG čimbenici su svi pokazatelji koje društvo (izdavatelj) iskazuje u svojim izvještajima i kroz javno objavljene informacije, a koje zainteresirani sudionik na financijskim tržištima, financijski savjetnik, rejting agencija, poslovni partner ili dobavljač može uzeti u obzir prilikom procjene utjecaja društva (izdavatelja) na parametre održivog razvoja. Europska unija prva uvodi standardizaciju ESG čimbenika u smislu sadržaja, procjene i pravila objave (Uredba o taksonomiji i SFDR).

Kriteriji zaštite okoliša razmatraju učinke izdavatelja na prirodu, odnosno okoliš. Društveni kriteriji ispituju kako izdavatelj upravlja odnosima sa zaposlenicima, dobavljačima, kupcima i društvenim zajednicama s kojima posluje. Kriteriji upravljanja društvom koncentriraju se na teme kao što su dobre upravljačke strukture izdavatelja, isplaćivanje naknada za osoblje, sustav unutarnjih kontrola, transparentnost i prava dioničara.

ESG izvještaj dio je nefinancijskog izvještaja izdavatelja koji sadrži ESG relevantne informacije i podatke o ESG čimbenicima.

5. PREDNOSTI ESG IZVJEŠTAVANJA

Održivi razvoj je u globalnom fokusu pa poduzetnici, bez obzira na sektor ili industriju iz koje dolaze ili gdje obavljaju djelatnost, sve više uvjetuju svoju suradnju ESG transparentnošću. Izdavatelji koji objavljuju ESG izvještaje ispunjavaju uvjete ESG transparentnosti za uspostavljanje poslovnog odnosa s dobavljačima, poslovnim partnerima, kreditnim institucijama, ulagateljima i drugima.

ESG transparentnost omogućava trećim stranama, partnerima ili ulagateljima procjenu potiče li djelatnost izdavatelja ciljeve održivog razvoja ili barem ne nanosi bitnu štetu. Sve više poslovnih subjekata surađuje isključivo s partnerima koji pozitivno utječu na ciljeve održivog razvoja.

prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost; Cilj 10. Smanjiti nejednakosti u državama i između njih; Cilj 11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim; Cilj 12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje; Cilj 13. Poduzeti hitna djelovanja u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica; Cilj 14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj; Cilj 15. Očuvati, ponovno uspostaviti i promicati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje biološke raznolikosti; Cilj 16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama; Cilj 17. Ojačati načine provedbe te učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj.

Izdavatelji uz pomoć ESG čimbenika i primjenom standarda (okvira) ESG izvještavanja mogu jasnije integrirati brigu za okoliš, društvo i upravljanje u svoju dugoročnu poslovnu strategiju. Sam postupak primjene ESG izvještavanja može pomoći izdavateljima u razvoju infrastrukture potrebne za povezivanje strateških ciljeva s poslovnim modelom, upravljanjem rizicima, poslovnim prilikama, operativnim pokazateljima i financijskim rezultatima.

Objavom ESG izvještaja izdavatelji se otvaraju prema većim mogućnostima ulaganjima na tržištu kapitala jer SFDR obvezuje velike ulagatelje (sudionike na financijskim tržištima, financijske savjetnike) na procjenu ESG čimbenika, a isti su podaci nužni i rejtnškim agencijama za procjenu ESG rejtinga. Veliki ulagatelji će smanjivati svoju izloženost prema izdavateljima koji ne objavljuju ESG izvještaje, a ESG rejtnške agencije svakako ne mogu objaviti ESG rejting takvih društava.

Osnovne prednosti ESG izvještavanja za izdavatelje su sljedeće:

- ispunjavanje uvjeta potrebnih za uspostavljanje poslovnih odnosa s dobavljačima i poslovnim partnerima
- ESG transparentnost, otvaranje prema novim poslovnim prilikama
- olakšavanje razvoja poslovne strategije izdavatelja za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja
- veća otvorenost prema ulaganjima i konkurentnost na tržištu
- pozicioniranje na tržištu (stjecanje ESG rejtinga).

Ulaganjem u financijske instrumente izdavatelja s dobrim ESG pokazateljima ulagatelji potiču izdavatelje da više ulažu u ESG relevantne djelatnosti, stvaraju više radnih mjesta i doprinose realnom gospodarstvu te ublažavaju ekološku i društvenu štetu u poslovanju (načelo „ne nanosi bitnu štetu“)¹⁴.

Kao što je navedeno u uvodu ovih Smjernica, sadržaj ESG izvještaja nije ujednačen te traženi podaci variraju ovisno o sudionicima na financijskom tržištu, rejtnškim agencijama ili partnerima. U upotrebi je više standarda (okvira) nefinancijskog izvještavanja, a u propisima Republike Hrvatske obveza ESG (nefinancijskog) izvještavanja za izdavatelje nalazi se u već spomenutim člancima 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu te Kodeksu korporativnog upravljanja.

Budući da je na razini Europske unije započela standardizacija ESG izvještavanja, s tim da je jedan dio propisa već donesen, a drugi dio je u nastajanju, ovim Smjericama upućuju se izdavatelji na koji način, u kojem rokovima i na kojim mjestima u prijelaznom razdoblju izvještavati o gospodarsko održivim djelatnostima u odnosu na postojeće propise, a u cilju usporedivog prikaza podataka i vidljivosti ulagateljima i drugim sudionicima na tržištu.

U nastavku se prvo daje pregled postojećeg regulatornog okvira koji se odnosi na nefinancijsko izvještavanje (NFRD i Kodeks korporativnog upravljanja), kao i postojeći propisi kojima se uređuje ESG izvještavanje (Uredba o taksonomiji i SFDR), a zatim su u okviru prikaza Uredbe o taksonomiji i SFRD-a dane Smjernice izdavateljima.

6. NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE TEMELJEM NFRD-a ODNOSNO ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Europski parlament prepoznao je važnost ESG transparentnosti te je u NFRD-u propisana obveza¹⁵ za velika poduzeća koja su subjekti od javnog interesa i za subjekte od javnog interesa koji su matična poduzeća velike grupe, a koji na datum bilance (na konsolidiranoj osnovi za matična poduzeća velike grupe) premašuju kriterij prosječnog broja od 500 zaposlenih da tijekom financijske

¹⁴ Članak 2.a SFDR-a.

¹⁵ Kao pomoćni dokument NFRD-u, Europska komisija je objavila Smjernice za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama (metodologija za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama)¹⁵ koje su 2019. godine proširene dodatkom kako bi uključile i okolišno relevantne informacije¹⁵.

godine u svoje (konsolidirano) izvješće posloводства uključuju nefinancijsko izvješće koje sadržava informacije u mjeri nužnoj za razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja poduzeća te učinka njegovih aktivnosti koje se odnose barem na okolišna, društvena i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi s podmićivanjem.

Navedena obveza transponirana je u hrvatsko zakonodavstvo člancima 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu. Izdavatelji koji nisu obveznici objave nefinancijskog izvještaja mogu dobrovoljno odlučiti uključiti nefinancijsko izvješće u izvješće posloводства¹⁶.

Trenutačno postoji rascjep između podataka koje izdavatelji koji objavljuju nefinancijske izvještaje temeljem NFRD-a, odnosno Zakona o računovodstvu moraju objavljivati i obveza koje su propisane člankom 8. Uredbe o taksonomiji, a koje se izravno primjenjuju i odnose se upravo na obveznike nefinancijskog izvješćivanja. Postoji i neusuglašenost u podacima izdavatelja koje sudionici na financijskim tržištima i financijski savjetnici analiziraju temeljem SFDR-a u odnosu na podatke koje izdavatelji obveznici nefinancijskog izvješćivanja, objavljuju temeljem NFRD-a, odnosno Zakona o računovodstvu.

Očekuje se proširenje opsega primjene i sadržaja objave nefinancijskih izvještaja temeljem NFRD-a, odnosno članka 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu.

7. OKVIRI (STANDARDI) NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Već je dugo na tržištu Europske unije prisutna praksa objave ESG relevantnih informacija kod društava koja objavljuju nefinancijske izvještaje temeljem NFRD-a.

U primjeni postoji više različitih okvira standarda nefinancijskog izvještavanja koja društva koriste pri izradi ESG izvještaja. Ti standardi nisu obvezni, ali su u širokoj primjeni kod izdavatelja i korištenje tih standarda smatra se dobrom praksom.

Prema alineji 9. NFRD-a, priznati nacionalni i međunarodni okviri nefinancijskog izvještavanja (Standardi nefinancijskog izvještavanja) na koje se društva mogu osloniti pri sastavljanju i izvještavanju o nefinancijskim informacijama su:

- Sustav za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (EMAS)
- Globalni sporazum Ujedinjenih naroda (UN)
- Vodeća načela o poduzetništvu i ljudskim pravima za provedbu okvirnog programa UN-a „Zaštita, poštovanje i pomoć“
- Smjernice za multinacionalna društva Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD)
- Norma Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO) 26000
- Tripartitna deklaracija o načelima koja se odnose na multinacionalna društva i socijalnu politiku Međunarodne organizacije rada (ILO)
- Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI).

Opseg podataka, metodologije i načini objave variraju, ovisno o Standardu nefinancijskog izvještavanja koje je izdavatelj usvojio i o podacima koje traže sudionici na financijskim tržištima ili društva koja procjenjuju ESG rejting izdavatelja.

U praksi društava na području Europe najviše su zastupljeni GRI standardi za nefinancijsko izvještavanje o ekonomskim, društvenim i okolišnim učincima.

¹⁶ Članak 21. stavak 2. točka 4.f) Zakona o računovodstvu.

8. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Podržavajući dobre prakse vezane uz poticanje održivog razvoja, Hanfa i Zagrebačka burza su usvajanjem [Kodeksa korporativnog upravljanja](#) uspostavile obvezu izdavatelja na usklađenje s načelima održivog razvoja.

Tako je Kodeksom korporativnog upravljanja, u članku 83. „Korporativna društvena odgovornost“, propisana obveza donošenja i javne objave politika procjene učinka aktivnosti društva na okoliš i zajednicu, očuvanje ljudskih prava i prava radnika i sprječavanje i sankcioniranje mita i korupcije.

Kodeksom se izdavatelji obvezuju na objavu podataka koji se odnose općenito na pravila dobrog upravljanja društvom („G“), ali i informacije vezane uz strategiju društva, uzimajući u obzir potencijalni učinak aktivnosti na okoliš i zajednicu („E“), poticanje etičnog ponašanja, poštivanje ljudskih prava te pogodno i stimulativno radno okruženje („S“).

Time je uspostavljena obveza objave dijela ESG relevantnih informacija (ESG izvještavanje) za sve obveznike Kodeksa korporativnog upravljanja, što uključuje i one izdavatelje dionica na uređenom tržištu koji nisu obveznici nefinancijskog izvještavanja prema Zakonu o računovodstvu.

9. ESG REJTING

ESG rejting je procjena izrađena na temelju ESG čimbenika i relevantnih podataka nekog društva ili financijskog proizvoda koju je izradila rejting agencija. Te procjene neki ulagatelji koriste pri donošenju odluke o ulaganju.

Na tržištu postoji niz ESG rejting agencija koje klijentima pružaju procjene potencijalnih ulaganja na temelju ESG čimbenika. Svaka rejting agencija ima svoju metodu izračuna rezultata i rangiranja ESG čimbenika i metode se mogu uvelike razlikovati, što ulagateljima otežava jasno razumijevanje ESG profila društva (izdavatelja).

Podaci koje ESG rejting agencije traže od izdavatelja za procjenu ESG rejtinga usporedivi su s podacima koje društva objavljuju primjenom Standarda nefinancijskog izvještavanja i s ESG čimbenicima prema SFDR-u.

Trenutačno još nije uspostavljen jasan standard određivanja ESG rejtinga. Očekuje se donošenje regulatornog okvira za uspostavu standarda i nadležnosti za procjenu ESG rejtinga u okviru EU-a.

10. UREDBA O TAKSONOMIJI

Uredba o taksonomiji stupila je na snagu u srpnju 2020., a prema navedenoj Uredbi izdavatelji su dužni objaviti tri pokazatelja u skladu s člankom 8. Uredbe o taksonomiji samo za prva dva okolišna cilja, odnosno za ciljeve ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, za izvještajna razdoblja od 1. siječnja 2021. godine.

Cilj Uredbe o taksonomiji je pomoći u stvaranju prvog "zelenog popisa", klasifikacijskog sustava za održive gospodarske djelatnosti koji će uspostaviti zajedničke standarde za ulagatelje i društva (izdavatelje) pri ulaganju u projekte i gospodarske djelatnosti koje imaju značajan pozitivan utjecaj na klimu i okoliš.

Člankom 8. Uredbe o taksonomiji je za izdavatelje koji su obveznici nefinancijskog izvještavanja, propisana obveza javne objave informacija o tome na koji su način i u kojoj su mjeri njihove djelatnosti povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivima. Izdavatelji

osobito objavljuju tri pokazatelja koji su povezani s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivim.

10.1. Utvrđivanje okolišno održive gospodarske djelatnosti

Okolišno održivim gospodarskim djelatnostima smatraju se djelatnosti (članak 3. Uredbe o taksonomiji) koje:

- znatno doprinose jednom ili više okolišnih ciljeva
- ne štete bitno nijednom okolišnom cilju
- se provode u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama utvrđenim člankom 18. Uredbe o taksonomiji (izdavatelj osigurava usklađenost sa Smjericama OECD-a za multinacionalna poduzeća i Vodećim načelima Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima, uključujući načela i prava iz osam temeljnih konvencija koja su utvrđena u Deklaraciji Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu te Međunarodnoj povelji o ljudskim pravima)
- su usklađene s kriterijima tehničke provjere.

Člankom 9. Uredbe o taksonomiji propisuju se sljedeći okolišni ciljevi:

1. ublažavanje klimatskih promjena
2. prilagodba klimatskim promjenama
3. održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa
4. prijelaz na kružno gospodarstvo
5. sprječavanje i kontrola onečišćenja
6. zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava.

Člankom 10. Uredbe o taksonomiji navedeno je što se smatra znatnim doprinosom ublažavanju klimatskih promjena, a člankom 11. Uredbe o taksonomiji što se smatra znatnim doprinosom prilagodbi klimatskim promjenama.

Kriterije tehničke provjere utvrđivanja uvjeta pod kojima se za određenu gospodarsku djelatnost smatra da znatno doprinosi ublažavanju, odnosno prilagodbi klimatskim promjenama i kriterije tehničke provjere za određivanje uzrokuje li se gospodarskom djelatnošću bitna šteta jednom od okolišnih ciljeva Europska komisija je dužna propisati delegiranom uredbom.

10.2. Objava pokazatelja u nefinancijskim izvještajima prema članku 8. Uredbe o taksonomiji u prijelaznom razdoblju do 31. prosinca 2021. godine

Prema članku 8. Uredbe o taksonomiji, izdavatelji koji su obveznici sastavljanja nefinancijskih izvještaja prema odredbama NFRD-a (odredbe NFRD-a implementirane su u Zakon o računovodstvu, u člancima 21.a i 24.a) dužni su objavljivati tri pokazatelja:

1. udio prometa koji proizlazi iz proizvoda ili usluga povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivima sukladno člancima 3. i 9. Uredbe o taksonomiji (**Promet**)
2. udio svojih kapitalnih ulaganja koji se odnose na imovinu ili postupke povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivima sukladno člancima 3. i 9. Uredbe o taksonomiji (**Kapitalna ulaganja**) i
3. udio svojih operativnih troškova koji se odnose na imovinu ili postupke povezane s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivima sukladno člancima 3. i 9. Uredbe o taksonomiji (**Operativni troškovi**).

Europska komisija je dužna, prema odredbama Uredbe o taksonomiji, do 1. lipnja 2021. usvojiti delegirani akt u kojem se pobliže određuje sadržaj i prikaz čimbenika koje treba objaviti na temelju

članka 8. Uredbe o taksonomiji, uključujući metodologiju te kriterije tehničke provjere utvrđene na temelju Uredbe o taksonomiji.

U razdoblju dok se navedeni delegirani akt ne donese, izdavatelji se pozivaju primjenjivati definicije za određivanje navedena tri pokazatelja koje je ESMA predložila u [Tehničkom savjetu](#) Europskoj komisiji. Ti pokazatelji su kako slijedi:

- **Promet** – nazivnik ovog pokazatelja obuhvaća prihode definirane točkom 82.a) MRS 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja“ dok brojnik pokazatelja obuhvaća promet kada gospodarska djelatnost ispunjava:
 - kriterij značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima
 - kriterij da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju
 - kriterij da se provode u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama.

Za okolišni cilj prilagodba klimatskim promjenama promet se može računati i kada djelatnost omogućava druge djelatnosti koje prolaze prilagodbu klimatskim promjenama.

- **Kapitalna ulaganja** – nazivnik ovog pokazatelja obuhvaća ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu tijekom izvještajnog razdoblja (uključujući i imovinu stečenu poslovnim kombinacijama), prije postupka ponovnog vrednovanja (uključujući revalorizacije i umanjenja vrijednosti), troškova amortizacije i isključujući promjene u fer vrijednosti, primjenjujući MRS 16, točku 73.e), podtočke (i) i (iii), MRS 38 točku 118.e) podtočku (i), MRS 40, točke 76.a) i b) (za fer vrijednost), MRS 40, točku 79.d) podtočke (i) i (ii) (model troška), MRS 41, točke b) i e) te MSFI 16, točku 53.h). Brojnik ovog pokazatelja obuhvaća troškove koji ispunjavaju ili su dio plana za ispunjavanje:
 - kriterija značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima
 - kriterija da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju
 - kriterija da se provode u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama

Plan bi trebao težiti usklađivanju gospodarske djelatnosti (s odredbama Uredbe o taksonomiji) u roku od najviše pet godina, osim ako izdavatelj može opravdati dulje razdoblje na temelju obilježja predmetnih ulaganja.

- **Operativni troškovi** – nazivnik ovog pokazatelja obuhvaća nekapitalizirane troškove istraživanja i razvoja, troškove obnove zgrade, troškove kratkoročnog najma, održavanje i popravak te sve druge izravne troškove koji se odnose na svakodnevno održavanje nekretnina, postrojenja i opreme koji su neophodni za osiguravanje daljnjeg i učinkovitog funkcioniranja imovine. Uključuju se samo direktni troškovi. Brojnik ovog pokazatelja obuhvaća troškove koji ispunjavaju ili su dio plana za ispunjavanje:
 - kriterija značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima
 - kriterija da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju
 - kriterija da se provode u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama.

Plan bi trebao težiti usklađivanju gospodarske djelatnosti (s odredbama Uredbe o taksonomiji) u roku od najviše pet godina, osim ako izdavatelj može opravdati dulje razdoblje na temelju obilježja predmetnih ulaganja.

Pri objavi pokazatelja nije dozvoljeno dvostruko uključivanje prometa, kapitalnih ulaganja (CapEx) ili operativnih troškova (OpEx) u nekoliko gospodarskih djelatnosti. Izdavatelji su dužni na temelju vlastite procjene rasporediti iznose prometa, kapitalnih ulaganja (CapEx) i operativnih troškova (OpEx) po svojim gospodarskim djelatnostima te na taj način spriječiti

neprimjereno višestruko iskazivanje istog podatka u iznosima prometa kapitalnih ulaganja (CapEx) i operativnih troškova (OpEx) povezanih sa gospodarskim djelatnostima za izvještajno razdoblje.

U prijelaznom razdoblju do stupanja delegiranih akata koji će uređivati objavu propisanu člankom 8. Uredbe o taksonomiji (do 31. prosinca 2021.) potiče se izdavatelje na objavu pokazatelja na način kako je prikazano u Tablici 1.

Tablica 1. Okolišni ciljevi: klimatske promjene

Pokazatelj	Iznos	Udio u ukupnom pokazatelju (%)	Kriterij značajnog doprinošenja okolišnim ciljevima		Kriterij da ne štete bitno nijednom okolišnom cilju	
			Ublažavanje klimatskih promjena (%)	Prilagodba klimatskim promjenama (%)	Ublažavanje klimatskih promjena DA/NE	Prilagodba klimatskim promjenama DA/NE
Promet						
Ukupni promet						
Promet od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje doprinose klimatskim ciljevima usklađene s Uredbom o taksonomiji						
Promet od prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje nisu usklađene s Uredbom o taksonomiji						
Promet od gospodarskih djelatnosti koje nisu prihvatljive						
Kapitalna ulaganja						
Ukupna kapitalna ulaganja						
Kapitalna ulaganja u prihvatljive gospodarske djelatnosti koje doprinose klimatskim ciljevima usklađenih s Uredbom o taksonomiji						

Kapitalna ulaganja u prihvatljive gospodarske djelatnosti koje doprinose klimatskim ciljevima koje nisu usklađene s Uredbom o taksonomiji						
Kapitalna ulaganja u gospodarske djelatnosti koje nisu prihvatljive						
Operativni troškovi						
Ukupni operativni troškovi						
Operativni troškovi prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koji doprinose klimatskim ciljevima usklađene s Uredbom o taksonomiji						
Operativni troškovi prihvatljivih gospodarskih djelatnosti koje doprinose klimatskim ciljevima koje nisu usklađene s Uredbom o taksonomiji						
Operativni troškovi gospodarskih djelatnosti koje nisu prihvatljive						

Na internetskim stranicama Europske komisije obavljen je nacrt [Delegirane uredbe](#) kojom se reguliraju tehnički kriteriji za utvrđivanje uvjeta pod kojim se gospodarska djelatnost određuje da ima značajan doprinos okolišnim ciljevima ublažavanja klimatskih promjena ili prilagodbe klimatskim promjenama te utvrđivanje uzrokuje li gospodarska djelatnost značajnu štetu bilo kojem drugom okolišnom cilju, koje će se primjenjivati od 1. siječnja 2022. godine.

U prijelaznom razdoblju za potrebe klasificiranja gospodarskih djelatnosti koje doprinose prvim dvama okolišnim ciljevima, može se primjenjivati nacrt odredbi Delegirane uredbe.

Uz Tablicu 1 **izdavateljima se preporuča, radi boljeg razumijevanja podataka objavljenih u nefinancijskom izvještaju, dodatno pojasniti na koji način su izračunati pokazatelji te koje su stavke iz financijskog izvještaja uključene u izračun kao i na koji način je gospodarska djelatnost usklađena s Uredbom o taksonomiji odnosno propisanim kriterijima.**

U slučaju da izdavatelj u skladu sa [Smjernicama o APM-ovima](#) objavljuje kapitalna ulaganja (CapEx) i operativne troškove (OpEx), potrebno je dodatno pojasniti razlike u izračunu, ako postoje, između podataka objavljenih u nefinancijskom izvještaju (prema odredbama Uredbi o taksonomiji) s podacima objavljenim npr. u izvještaju rukovodstva.

Isto tako se preporuča izdavatelju da u nefinancijskom izvještaju objavi na koji način su određene gospodarske djelatnosti koje značajno doprinose okolišnim ciljevima, odnosno na temelju kojih kriterija te čime se vodilo pri procjeni na koji način gospodarska djelatnost doprinosi ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama (može se navesti statistička klasifikacija gospodarskih djelatnosti). Osim navedenog, preporučuje se u nefinancijskom izvještaju objasniti razloge povećanja ili smanjenja u izvještajnom razdoblju (navesti i objasniti za svaki pojedini pokazatelj).

Gospodarske djelatnosti koje doprinose klimatskim okolišnim ciljevima navedene su u nacrtu Delegirane uredbe. Ako gospodarska djelatnost izdavatelja nije izričito navedena u Delegiranoj uredbi, ali izdavatelj smatra da djelatnošću doprinosi okolišnim ciljevima, izdavatelj može objaviti tri pokazatelja iz članka 8. Uredbe o taksonomiji za tu djelatnost u svom nefinancijskom izvještaju.

U slučaju da izdavatelj sastavlja konsolidirane financijske izvještaje, sva tri pokazatelja potrebno je izračunati i objaviti i na razini grupe.

10.3. Rokovi i način objave

Preporučuje se izdavateljima koji su obveznici javne objave nefinancijskog izvještaja i onima koji dobrovoljno javno objavljuju nefinancijske izvještaje da u svoj godišnji izvještaj, u dijelu godišnje izvješće (izvještaj rukovodstva) u okviru nefinancijskog izvještaja, uključe objave navedene u točki 10.2 ovih Smjernica već tijekom 2021. godine s podacima za prethodnu godinu.

Ako izdavatelj objavljuje nefinancijske informacije u zasebnom nefinancijskom izvještaju, objave iz točke 10.2. ovih Smjernica mogu se objaviti u tom zasebnom izvještaju u skladu s pravilima ZTK¹⁷ o objavi javnosti propisanih informacija (objava putem medija, internetskih stranica Zagrebačke burze i službenog registra propisanih informacija).

Izdavateljima koji objave iz točke 10.2. ovih Smjernica objavljuju u zasebnom nefinancijskom izvještaju, preporuča se da javna objava podataka bude istodobno s objavom godišnjeg izvještaja prema članku 462. ZTK, a najkasnije u skladu s rokom prema članku 30. stavku 5. Zakona o računovodstvu.

Napominjemo da će obveze iz članka 8. stavaka 1. 2. i 3. Uredbe o taksonomiji obveznici javne objave nefinancijskog izvještaja temeljem članaka 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu svakako morati početi izvršavati:

- od 1 siječnja 2022. u pogledu okolišnih ciljeva iz članka 9. točaka (a) i (b) (ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama) i
- od 1. siječnja 2023. u pogledu okolišnih ciljeva iz članka 9. točaka od (c) do (f) (održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, prijelaz na kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja, zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava).

11. SFDR

Tom se uredbom od sudionika na financijskim tržištima i financijskih savjetnika koji pružaju usluge investicijskog savjetovanja ili savjetovanja o osiguranju u vezi s investicijskim osigurateljnim proizvodima (obveznika SFDR-a) zahtijeva da, bez obzira na oblik financijskih proizvoda i ciljano

¹⁷ Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/18 i 17/20).

tržište, objave politike o uključivanju rizika održivosti te da osiguraju transparentnost takvog uključivanja uzimajući u obzir štetne učinke na održivost u njihovim procesima i pružajući informacije povezane s održivošću u vezi s financijskim proizvodima.

SFDR definira što se može smatrati „održivim ulaganjem“ dovodeći u odnos ciljeve održivog razvoja s ESG čimbenicima koji se razlikuju u ovisnosti o vrsti cilja.

Ti ciljevi su:

1. okolišni ciljevi („E“) - mjereni, primjerice, ključnim čimbenicima učinkovitosti resursa u pogledu upotrebe energije, obnovljivih izvora energije, sirovina, vode i zemljišta, u pogledu stvaranja otpada, emisija stakleničkih plinova ili u pogledu bioraznolikosti i kružnoga gospodarstva ili
2. društveni ciljevi („S“) - posebno ulaganja kojima se doprinosi borbi protiv nejednakosti ili potiče društvena kohezija, društvena integracija i radni odnosi ili ulaganja u ljudski kapital ili u gospodarski ili društveno ugrožene zajednice i
3. prakse dobrog upravljanja („G“) - osobito u pogledu dobrih upravljačkih struktura, odnosa sa zaposlenicima, isplaćivanja naknada za osoblje i izvršavanja poreznih obveza.

U tome smislu nacrt pripadajućeg [delegiranog akta](#) definira niz ESG čimbenika na osnovi kojih obveznici SFDR-a procjenjuju i objavljuju rizike održivosti, utjecaj na održivost i štetne učinke na održivost u svojim procesima i pružaju informacije povezane s održivošću u vezi s financijskim proizvodima.

Iako SFDR ne propisuje izravnu obvezu prema izdavateljima, jasno je da, ako izdavatelji ne objave relevantne podatke, obveznici SFDR-a neće moći procijeniti ESG utjecaj ulaganja, što će imati negativne posljedice na ulagateljski potencijal izdavatelja.

Trenutačno nije propisano koje su sve ESG čimbenike izdavatelji dužni objavljivati za potrebe analize i izvještavanja obveznika prema SFDR-u. Iz tog razloga, izdavatelji se upućuju na korištenje priznatih ESG okvira (standarda) izvještavanja koji su navedeni u alineji 9. NFRD-a¹⁸ (Standardi nefinancijskog izvještavanja).

Preporuča se izdavateljima da prilikom odabira Standarda nefinancijskog izvještavanja i sadržaja izvještavanja vode računa o ESG čimbenicima koje će obveznici SFDR-a morati analizirati, odnosno uzimati u obzir prilikom donošenja odluke o ulaganju. Obveznici SFDR-a će prema predloženom nacrtu [delegiranog akta](#) morati analizirati:

- sve ESG čimbenike navedene u tablici 1. Priloga I ovih Smjernica i
- barem jedan ESG čimbenik, po svom izboru, iz tablica 2 i 3 Priloga I ovih Smjernica.

Preporuča se izdavateljima da u svoje ESG izvještaje svakako uključe čimbenike iz Tablice 3 Priloga I ovih Smjernica o utjecaju izdavatelja na djecu i njihovu dobrobit¹⁹. Naime, djeca utječu na poslovni sektor kao potrošači i dio obitelji zaposlenika. Oni su jedinstvena grupa sudionika u lokalnim zajednicama kao i ukupnom društvu: djeca imaju specifične ranjivosti i potrebe, a u određenim slučajevima poslovne aktivnosti koje nemaju negativnih posljedica na odrasle mogu biti vrlo štetne za djecu i prava djece. Uzimanje u obzir ovog utjecaja daje veliki potencijal u poboljšanju prava djece kroz način na koji poslovni sektor postupa sa svojim zaposlenicima, upravlja svojom imovinom i proizvodima, pruža usluge i utječe na ekonomski i društveni razvoj.

¹⁸ Vidjeti poglavlje 7 ovih Smjernica.

¹⁹ Više informacija o načinu uključivanja zaštite prava i interesa djece se može vidjeti u dokumentu [“Djeca su naš najvažniji posao: Vodič 2.0”](https://sites.unicef.org/csr/css/Childrens_Rights_in_Sustainability_Reporting_Second_Edition_19092014.pdf). kao i *Children's Rights in Sustainability Reporting* (https://sites.unicef.org/csr/css/Childrens_Rights_in_Sustainability_Reporting_Second_Edition_19092014.pdf).

S ciljem ostvarivanja veće otvorenosti prema ulaganjima i postizanju konkurentnosti na tržištu, izdavatelje se potiče na objavljivanje ESG čimbenika navedenih u Prilogu I ovih Smjernica²⁰ u svojim ESG izvještajima korištenjem Standarda nefinancijskog izvještavanja²¹. Početak obveze objave za obveznike prema SFDR-u je 1. siječnja 2022. godine.

12. ROKOVI I NAČIN OBJAVE

Izdavatelji samostalno odlučuju hoće li izrađivati i javno objavljivati ESG izvještaj primjenom Standarda nefinancijskog izvještavanja za potrebe objave podataka koji će obveznicima SFDR-a biti potrebni za analize i objave prema SFDR-u.

Preporučuje se izdavateljima koji su se odlučili na takvo izvještavanje da počnu objavljivati podatke već tijekom 2021. godine s podacima za prethodnu godinu, a svakako od 1. siječnja 2022. godine.

Preporučuje se izdavateljima da u svoj godišnji izvještaj, u dijelu godišnje izvješće (izvještaj rukovodstva) u okviru nefinancijskog izvještaja, uključe ESG izvještaj izrađen primjenom Standarda nefinancijskog izvještavanja.

Ako izdavatelj objavljuje nefinancijske informacije u zasebnom nefinancijskom izvještaju, onda se ESG izvještaj izrađen primjenom Standarda nefinancijskog izvještavanja objavljuje u tom zasebnom izvještaju u skladu s pravilima ZTK o objavi javnosti propisanih informacija (objava putem medija, internetskih stranica Zagrebačke burze i službenog registra propisanih informacija).

Izdavateljima koji ESG izvještaj izrađen primjenom Standarda nefinancijskog izvještavanja objavljuju u zasebnom nefinancijskom izvještaju, preporuča se da javna objava podataka bude istodobno s objavom godišnjeg izvještaja prema članku 462. ZTK, a najkasnije u skladu s rokom prema članku 30. stavku 5. Zakona o računovodstvu.

13. ZAVRŠNE ODREDBE

Ove Smjernice objavit će se na internetskoj stranici Hanfe, a stupaju na snagu danom donošenja.

KLASA: 011-02/21-01/05
URBROJ: 326-01-60-62-21-1
Zagreb, 17. ožujka 2021.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr.sc. Ante Žigman

²⁰ *Temeljem nacрта regulatornog tehničkog standarda kojim se definira sadržaj, metodologija i format objava temeljem članka 2a (3), članaka 4(6) i (7), članka 8 (3), članka 9(5), članka 10 (2) i članka 11 (4) SFDR-a objavljenog 2. veljače 2021.*

²¹ *Vidjeti poglavlje 7 ovih Smjernica.*

Prilog I.

Tablica 1				
ESG čimbenici relevantni za izvještavanje glavnih štetnih učinaka na održivost prema SFDR, temeljem nacrtu delegiranog akta objavljenog 2.2.2021.				
Čimbenici relevantni za ulaganja u izdavalatelje temeljem kojih sudionici na financijskim tržištima i financijski savjetnici utvrđuju učinke na održivost			Usporedivo s podacima koji se objavljuju prema GRI standardu nefinancijskog izvještavanja	
Čimbenik štetnog učinka na održivost (SFDR)			Sadržaj	
Klimatski i drugi okolišno orijentirani indikatori				
Emisije stakleničkih plinova (eng. Greenhouse Gas Emissions, GHG emisije)	1. GHG emisije	Opseg 1 GHG emisija		GRI 305
		Opseg 2 GHG emisija		GRI 305
		Od 1.1.2023., Opseg 3 GHG emisija		GRI 305
		Ukupne GHG emisije		GRI 305
	2. Ugljični otisak (eng. Carbon Footprint)	Ugljični otisak		GRI 305

	3. GHG intenzitet izdavatelja	GHG intenzitet izdavatelja	GRI 305
	4. Djelatnosti vezanu uz proizvodnju i distribuciju fosilnih goriva	Opći podaci o djelatnostima izdavatelja	GRI 102, GRI 201, GRI 300 (u pripremi su posebni GRI standardi za određene sektore)
	5. Udio potrošnje i proizvodnje neobnovljive energije	Udio potrošnje neobnovljive energije i proizvodnje neobnovljive energije iz neobnovljivih izvora energije uspoređen s obnovljivim izvorima energije, izražen u postotku	GRI 301, GRI 302
	6. Intenzitet potrošnje energije u sektoru visokog utjecaja na klimu	Potrošnja energije u GWh po milionu EUR od prihoda izdavatelja, u sektoru visokog utjecaja na klimu	GRI 302
Biološka raznolikost	7. Aktivnosti s negativnim utjecajem na osjetljiva područja biološke raznolikosti	Postrojenja ili pogoni locirani unutar ili blizu osjetljivih područja biološke raznolikosti, a čije aktivnosti imaju negativan utjecaj na ta područja	GRI 304
Voda	8. Emisije u vodu	Emisije u vodu koje generiraju izdavatelji izražene u tonama po milionu EUR investicije, iskazane kao ponderirani prosjek	GRI 303
Otpad	9. Udio opasnog otpada	Opasni otpad koji generiraju izdavatelji izražen u tonama po milionu EUR investicije, iskazano kao ponderirani prosjek	GRI 306
Indikatori vezani uz društvo (društvene vrijednosti), prava radnika, poštivanje ljudskih prava te sprječavanje mita i korupcije			
Društvo (društvene vrijednosti) i prava radnika	10. Povrede načela UN Global Compact (UNGC) i Smjernica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj	Je li izdavatelj bio uključen u povrede načela UNGC ili Smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća?	GRI 419

	(OECD) za multinacionalna poduzeća		
	11. Nedostatak procesa i mehanizama usklađivanja za nadzor usklađenosti s načelima UNGC i Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća	Postoje li u izdavateljima razvijeni procesi za nadzor usklađenosti s načelima UNGC i Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća ili uspostavljene mehanizme za prigovore ili pritužbe koje se odnose na povrede načela UNGC ili OECD? Poštuje li izdavatelj primjenjive međunarodne standarde i nacionalne zakone vezane uz radno vrijeme, omogućava li fleksibilno radno vrijeme (npr. rad na daljinu, nepuno radno vrijeme...) i pravo na plaćeno bolovanje svojim djelatnicima? Omogućava li izdavatelj fleksibilno radno vrijeme djelatnicima koji imaju djecu? Koliko djelatnika, muškaraca ili žena, koristi takve opcije? Jesu li dječja prava zastupljena u politikama i/ili Etičkom kodeksu izdavatelja?	GRI 102, 103, GRI 419
	12. Nerazmjerna razlika u plaćama između spolova	Prosječna nerazmjerna razlika u plaćama između spolova u izdavatelju	GRI 102, GRI 202, GRI 405
	13. Ravnopravnost spolova u upravljačkim tijelima	Prosjek omjera zastupljenosti žena i muškaraca u upravljačkim tijelima izdavatelja	GRI 102, GRI 202, GRI 405
	14. Kontroverzno oružje (protupješačke mine, kazetna municija, kemijsko i biološko oružje)	Opći podaci o djelatnostima izdavatelja	GRI 102, GRI 412

Tablica 2

Dodatni klimatski i drugi okolišno orijentirani ESG čimbenici relevantni za izvještavanje štetnih učinaka na održivost prema SFDR, temeljem nacрта delegiranog akta objavljenog 2.2.2021.

Čimbenici relevantni za ulaganja u izdavatelje temeljem kojih sudionici na financijskim tržištima i financijski savjetnici utvrđuju učinke na održivost			Usporedivo s podacima koji se objavljuju prema GRI standardu nefinancijskog izvještavanja
Štetni učinak na održivost (SFDR)	Štetni učinak na održivost (SFDR) - kvalitativni ili kvantitativni	Sadržaj	
Klimatski i drugi okolišno orijentirani indikatori			
Emisije	1. Emisije anorganskih polutanata	Tona ekvivalenta anorganskih polutanata po milionu EUR investicije, izraženo kao ponderirani prosjek	/
	2. Emisije polutanta zraka	Tona ekvivalenta polutanata zraka po milionu EUR investicije, izraženo kao ponderirani prosjek	GRI 305
	3. Emisije tvari koje oštećuju ozonski sloj	Tona ekvivalenta tvari koje oštećuju ozonski sloj po milionu EUR investicije, izraženo kao ponderirani prosjek	GRI 305
	4. Inicijativa za smanjivanje emisija ugljika	Ima li izdavatelj inicijativu za smanjivanje emisija ugljika u skladu s Pariškim sporazumom?	GRI 103, GRI 201, GRI 307
Upravljanje energijom	5. Prikaz potrošnje energije po vrsti neobnovljivog izvora energije	Udio energije iz neobnovljivih izvora koje izdavatelji koriste prikazan prema svakom neobnovljivom izvoru energije	GRI 103, GRI 302
Emisije vode, otpada i materijala	6. Upotreba i recikliranje vode	1. Prosječna količina potrošene i ponovno upotrijebljene vode izdavatelja izražena u kubičnim metrima po milionu EUR prihoda izdavatelja 2. Ponderirani prosječni postotak reciklirane i ponovno upotrijebljene vode u izdavateljima	GRI 103, GRI 303
	7. Proces upravljanja vodom	Ima li izdavatelj uspostavljen proces upravljanja vodom?	GRI 103, GRI 303
	8. Izloženost područjima oskudnim vodom	Je li izdavatelj obavlja djelatnost na područjima oskudnim vodom bez uspostavljenih procesa upravljanja vodom	GRI 103, GRI 303

	9. Proizvodnja kemikalija	Obavlja li izdavalatelj djelatnosti koje spadaju u opseg Dijela 20.2 Priloga I Uredbe (EC) br. 1893/2006?	GRI 102
	10. Propadanje zemljišta, dezertifikacija, prekrivanje zemljišta	Obavlja li izdavalatelj djelatnost koja utječe na propadanje zemljišta, dezertifikaciju ili prekrivanje zemljišta?	GRI 300
	11. Procesi održivosti zemljišta /agrikulture	Ima li izdavalatelj uspostavljene procese ili prakse održivosti zemljišta /agrikulture?	GRI 103, GRI 300
	12. Procesi održivosti oceana/ mora	Ima li izdavalatelj uspostavljene procese ili prakse održivosti oceana/ mora?	GRI 103, GRI 300
	13. Udio nereguliranog otpada	Neregulirani otpad u tonama, koji generiraju izdavalatelji po milionu EUR investicije, izraženo kao ponderirani prosjek	GRI 103, GRI 306
	14. Prirodne vrste i zaštićena područja	1. Utječu li djelatnosti izdavalatelja na ugrožene vrste? 2. Ima li izdavalatelj politiku zaštite biološke raznolikosti područja na kojima obavlja djelatnosti, a koje su u vlasništvu, najmu, pod upravljanjem ili u blizini zaštićenih područja ili područja visoke vrijednosti bioloških raznolikosti izvan zaštićenih područja?	GRI 103, GRI 304
	15. Deforestacija	Ima li izdavalatelj uspostavljene procese koji uključuju područje deforestacije?	GRI 103
Zeleni vrijednosni papiri	16. Vrijednosni papiri koji nemaju zeleni certifikat prema budućem EU pravnom aktu kojim se uspostavlja EU Green Bond Standard	Je li izdavalatelj izdao vrijednosni papir s zelenom oznakom?	/

Tablica 3

Dodatni ESG čimbenici vezani uz društvo (društvene vrijednosti), prava radnika, poštovanje ljudskih prava te sprječavanje mita i korupcije relevantni za izvještavanje štetnih učinaka na održivost prema SFDR, temeljem nacрта delegiranog akta objavljenog 2.2.2021.

Čimbenici relevantni za ulaganja u izdavatelje temeljem kojih sudionici na financijskim tržištima i financijski savjetnici utvrđuju učinke na održivost			Usporedivo s podacima koji se objavljuju prema GRI standardu nefinancijskog izvještavanja
Štetni učinak na održivost (SFDR)	Štetni učinak na održivost (SFDR) - kvalitativni ili kvantitativni	Sadržaj	
Indikatori vezani uz društvo (društvene vrijednosti), prava radnika, poštovanje ljudskih prava te sprječavanje mita i korupcije			
Društvo (društvene vrijednosti) i prava radnika	1. Politike zaštite od ozljeda na radu	Ima li izdavatelj uspostavljene politike zaštite od ozljeda na radu?	GRI 103, GRI 403
	2. Stopa ozljeda na radu	Stopa ozljeda na radu u izdavateljima iskazana kao ponderirani prosjek	GRI 103, GRI 403
	3. Broj izgubljenih dana zbog ozljeda, nesreća, teških povreda ili bolesti	Broj izgubljenih dana zbog ozljeda, nesreća, teških povreda ili bolesti u izdavateljima iskazan kao ponderirani prosjek	GRI 103, GRI 403
	4. Nedostatak kodeksa ponašanja prema dobavljačima	Ima li izdavatelj uspostavljen kodeks ponašanja prema dobavljačima (protiv nesigurnih uvjeta rada, opasnog rada, dječjeg rada ili prisilnog rada)?	GRI 103, GRI 414
	5. Nedostatak mehanizma za upravljanje prigovorima ili pritužbama vezanih uz prava radnika	Ima li izdavatelj uspostavljen mehanizam za upravljanje prigovorima ili pritužbama vezanih uz prava radnika?	GRI 103, GRI 406
	6. Nedovoljna zaštita zviždača	Ima li izdavatelj uspostavljene politike zaštite zviždača?	GRI 102
	7. Incidenti vezani uz diskriminaciju	1. Broj incidenata diskriminacije prijavljenih u izdavateljima izražen kao ponderirani prosjek 2. Broj incidenata diskriminacije koji su rezultirali sankcijama izdavatelja izražen kao ponderirani prosjek	GRI 103, GRI 406, GRI 419
	8. Prekomjeren razmjera primanja CEO	Prosjek razmjera unutar izdavatelja ukupne godišnje kompenzacije najviše plaćenih osoba u odnosu na median ukupne godišnje kompenzacije zaposlenicima	GRI 102

		(isključujući najviše plaćene osobe)	
Ljudska prava	9. Nedostatak pravilnika o ljudskim pravima	je li izdavatelj uspostavio politike upravljanja ljudskim pravima?	GRI 103, GRI 412
	10. Nedostatak dubinske analize	Ima li izdavatelj uspostavljen proces dubinske analize identificiranja, prevencije, mitigacije i upravljanja negativnim učinkom na ljudska prava i dječja prava?	GRI 103, GRI 412
	11. Nedostatak procesa i mjera za sprječavanje trgovinom ljudima	Ima li izdavatelj uspostavljene politike protiv trgovine ljudima?	GRI 103, GRI 408, GRI 409
	12. Operativa i dobavljači značajnog rizika incidenata dječjeg rada	Je li izdavatelj izložen operativi i dobavljačima značajnog rizika incidenata dječjeg rada, izloženom opasnom radu i smislu zemljopisnih područja ili vrste operative?	GRI 103, GRI 408
	13. Operativa i dobavljači značajnog rizika incidenata prisilnog ili obveznog rada	Je li izdavatelj izložen operativi i dobavljačima značajnog rizika incidenata prisilnog ili obveznog rada u smislu zemljopisnih područja ili vrste operative?	GRI 103, GRI 409
	14. Broj identificiranih slučajeva težih incidenata i problema vezanih uz ljudska prava	Broj slučajeva težih incidenata i problema ljudskih prava vezanih uz ciljna društva (izdavatelje) po osnovi ponderiranog prosjeka	GRI 102, GRI 412, GRI 419
Sprječavanje mita i korupcije	15. Nedostatak politike sprječavanja mita i korupcije	Ima li izdavatelj politiku sprječavanja mita i korupcije u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv korupcije?	GRI 103, GRI 205
	16. Slučajevi nedovoljno poduzetih akcija protiv povreda standarda sprječavanja mita i korupcije	Je li izdavatelj imao slučajeve u kojima su bili identificirani manjkavosti u akcijama poduzetim protiv povreda procedura i standarda sprječavanja mita i korupcije?	GRI 205

	17. Broj osuda i iznosi sankcija zbog povreda zakona vezanih uz sprječavanje mita i korupcije	Broj osuda i iznosi sankcija zbog povreda zakona vezanih uz sprječavanje mita i korupcije izdavatelja.	GRI 205, GRI 419
--	---	--	------------------

Kratice i definicije korištene u ovom dokumentu:

KRATICE	POJAM / DEFINICIJA
SFDR	Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga.
Održivo ulaganje	Ulaganje u ekonomsku aktivnost koja doprinosi jednom ili više okolišnih/društvenih ciljeva, ne šteti značajno drugim okolišnim i/ili društvenim ciljevima i kod koje su uspostavljene su dobre upravljačke prakse („ <i>governance</i> “).
ESG čimbenici	Čimbenici koji označavaju okolišna i društvena pitanja te pitanja u vezi sa zaposlenicima, poštivanjem ljudskih prava, borbom protiv korupcije i podmićivanja.
Izdavatelj	Izdavatelj kako je definiran člankom 455. stavkom 7. ZTK-a.
Okolišni ciljevi	Šest okolišnih ciljeva kako su definirani u članku 9. Uredbe o taksonomiji.
Uredba o taksonomiji	Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088.
NFRD	Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa.
MIFID II	Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU.
UCITS	Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire.
AIFMD	Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/10.
ZTK	Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/18 i 17/20).
Pravilnik o podacima u vezi s korporativnim upravljanjem	Pravilnik o podacima u vezi s korporativnim upravljanjem koje su izdavatelji obvezni dostavljati Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, te o obliku, rokovima i načinu njihovog dostavljanja (Narodne novine br. 59/20).
Zakon o računovodstvu	Zakon o računovodstvu (Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20).
Kriteriji tehničke provjere	Kriteriji tehničke provjere utvrđeni na temelju članka 10. stavka 3., članka 11. stavka 3., članka 12. stavka

	2., članka 13. stavka 2., članka 14. stavka 2. i članka 15. stavka 2. Uredbe o taksonomiji.
Sudionici na financijskom tržištu	Sudionici na financijskom tržištu - pružatelji usluga iz financijskog sektora kako su definirani u članku 2. točki 1. SFDR-a (društvo za osiguranje koje nudi investicijski osigurateljni proizvod, investicijsko društvo koje pruža usluge upravljanja portfeljem, institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (IORP), proizvođač mirovinskog proizvoda, upravitelj alternativnih investicijskih fondova (UAIF), pružatelj paneuropskih osobnih mirovinskih proizvoda (PEPP), upravitelj kvalificiranog fonda poduzetničkog kapitala koji je registriran u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) br. 345/2013, upravitelj kvalificiranog fonda za socijalno poduzetništvo koji je registriran u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 346/2013, društvo za upravljanje subjektom za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (društvo za upravljanje UCITS-ima), ili kreditna institucija koja pruža usluge upravljanja portfeljem).
Financijski savjetnici	Financijski savjetnici kako su definirani u članku 2. točki 11. SFDR-a (posrednik u osiguranju koji pruža usluge savjetovanja o osiguranju u vezi s investicijskim osigurateljnim proizvodima, društvo za osiguranje koje pruža usluge savjetovanja o osiguranju u vezi s investicijskim osigurateljnim proizvodima, kreditna institucija koja pruža usluge investicijskog savjetovanja, investicijsko društvo koje pruža usluge investicijskog savjetovanja, UAIF koji pruža usluge investicijskog savjetovanja, društvo za upravljanje UCITS-ima koje pruža usluge investicijskog savjetovanja).
Financijski proizvodi	Financijski proizvodi kako su definirani u članku 2. točki 12. SFDR-a (upravljanje portfeljem, alternativni investicijski fond, investicijski osigurateljni proizvod, mirovinski program i mirovinski proizvod pod uvjetom da se na nacionalnoj razini donese odluka o primjeni ovih propisa na takve proizvode, UCITS ili PEPP – paneuropski osobni mirovinski proizvod).
MSFI ili MRS	Međunarodni standardi financijskog izvještavanja su međunarodni računovodstveni standardi objavljeni u Uredbi Komisije (EZ) br. 1126/2008 od 3. studenoga 2008. o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća.
APM	Alternativna mjera uspješnosti se smatra financijskom mjerom povijesne ili buduće financijske uspješnosti, financijskog položaja ili novčanih tokova, osim financijske mjere definirane ili određene u mjerodavnom okviru za financijsko izvještavanje.
ESG izvještaj	ESG izvještaj dio je nefinancijskog izvještaja izdavatelja koji sadrži ESG relevantne informacije i podatke o ESG čimbenicima.

Standardi nefinancijskog izvještavanja	<p>NFRD u alineji 9. navodi priznate nacionalne i međunarodne okvire nefinancijskog izvještavanja na koje se društva mogu osloniti pri sastavljanju i izvještavanju o nefinancijskim informacijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sustav za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (EMAS) - Globalni sporazum Ujedinjenih naroda (UN) - Vodeća načela o poduzetništvu i ljudskim pravima za provedbu okvirnog programa UN-a „Zaštita, poštovanje i pomoć” - Smjernice za multinacionalna društva Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) - Norma Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO) 26000 - Tripartitna deklaracija o načelima koja se odnose na multinacionalna društva i socijalnu politiku Međunarodne organizacije rada (ILO) - Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI) - drugi međunarodno priznati standardi.
---	--